

Mål för en hållbar utveckling

**– En utvärdering av
ekohandlingsplanen i
Halmstads kommun**

Pierre Donatella

KFi U-rapport nr 88

© Kommunforskning i Västsverige tillsammans med författaren

2009

KFi – Kommunforskning i Västsverige
Pilgatan 19A
411 22 Göteborg

tfn 031-786 59 00
fax 031-786 59 09

E-post kfi@kfi.se
www.kfi.se

Innehåll

1. Bakgrund	2
2. Styr situationer och uppföljning av mål – några viktiga utgångspunkter	4
3. Måluppfyllelse och klassificering av mål.....	7
4. Resultat från genomförda intervjuer	12
5. Avslutande reflektioner	16
Referenser.....	20
Bilaga 1: Måluppfyllelse	21
Energi	22
Avfall.....	25
Vatten och avlopp.....	26
Markanvändning och biologisk mångfald.....	29
Transporter	31
Inköp av varor och tjänster.....	36
Utbildning och information.....	38
Byggnation	42
Fritid och rekreation	44

1. Bakgrund

Under verksamhetsåret 1994 beslutade kommunfullmäktige i Halmstad att ett arbete skulle inledas för att kunna bli en så kallad ekokommun. En första åtgärd var att utarbeta ett handlingsprogram för kommunens miljöarbete. Handlingsprogrammet tilldelades namnet *ekohandlingsplan* och antogs av kommunfullmäktige 1997. I samband med beslutet bestämdes också att handlingsplanen skulle revideras vart fjärde år och därigenom kontinuerligt utvecklas. När ekohandlingsplanen var upprättad beviljades Halmstad medlemskap i föreningen Sveriges ekokommuner (SEkom) och blev därmed formellt sett en ekokommun.

Ett arbete med att revidera den första ekohandlingsplanen påbörjades redan 2000, men den nya handlingsplanen kom att gälla först från och med 2004. Det beslutades om att handlingsplanen skulle gälla under perioden 2004-2007 men kom efter hand att förlängas med ett år och därmed gälla även för verksamhetsåret 2008. Det övergripande syftet med handlingsplanen var att påverka utvecklingen för ett hållbart samhälle. Detta övergripande och allmänna syfte konkretiserades i handlingsplanen genom 45 mål vilka var fördelade på de nio områdena; energi, avfall, vatten och avlopp, markanvändning och biologisk mångfald, transporter, inköp av varor och tjänster, utbildning och information, byggnation samt fritid och rekreation.

Projektperioden för den andra ekohandlingsplanen var vid årsskiftet 2008/2009 till ända och det fanns därvid ett behov av att utvärdera det bedrivna arbetet. Syftet med denna rapport är alltså att utvärdera arbetet som bedrivits inom ramen för ekohandlingsplanen. För att ytterligare precisera syftet med rapporten handlar det om en uppföljning av huruvida respektive mål i ekohandlingsplanen uppfyllts samt en belysning av det bedrivna arbetet. Belysningen innefattar en klassificering av målen och en kartläggning av centrala aktörers uppfattningar om det bedrivna arbetet. Uppföljningen av antagna mål baseras på information insamlad av berörda verksamheter medan kartläggningen av ett antal aktörers uppfattningar skett genom personliga intervjuer.

Avrapporteringen av de två delarna har disponerats enligt följande: i kommande avsnitt återfinns ett teoretiskt resonemang om olika typer av styrsituationer vilket utmynnar i en bestämning av hur målen i ekohandlingsplanen kan klassificeras. Det ger oss en teoretisk anknytning som är viktig för att förstå vilken typ av styrning vi har att göra med. Efter resonemangen kring olika typer av styrsituationer används utvunna begrepp i det tredje avsnittet för att klas-

sificera målen och därefter redovisas och kommenteras måluppfyllelsen. Redovisat resultat av måluppfyllelse blir i detta avsnitt en sammanfattning, medan en mer utförlig uppföljning och avstämning av respektive mål återfinns i bilaga 1. I det fjärde avsnittet presenteras och sammanfattas resultatet från genomförda intervjuer. Och i det femte och avslutande avsnittet sammanfattas resultatet från avstämningen av målen samt genomförda intervjuer och ett resonemang förs kring vilka möjligheter som finns till utveckling och förbättring.

2. Styr situationer och uppföljning av mål – några viktiga utgångspunkter

En viktig utgångspunkt när de antagna målen i ekohandlingsplanen skall analyseras är att förstå vilken typ av styrning vi har att göra med. Av den anledningen förs i detta avsnitt inledningsvis ett teoretiskt resonemang kring olika typer av styrning, vilket blir ett sätt att identifiera viktiga begrepp som sedermera kan användas för att analysera målen. Till det kommer också ett resonemang rörande vilka möjligheter som finns att följa upp antagna mål.

När det gäller styrning av verksamheter betraktas normalt sett kausalkunskap och mätbarhet vara två centrala komponenter. Med kausalkunskap avses att den styrande äger kunskaper om orsak och verkan och med mätbarhet avses helt enkelt att den styrande har möjlighet att mäta verksamheternas resultat. Som så ofta när det inom samhällsvetenskapen finns två begrepp har en så kallad fyrfältstabell konstruerats (se figur 1). Utgångspunkten vid konstruktionen har tagits i den amerikanska managementforskaren William Ouchis numera klassiska beskrivning av fyra styrsituationer (se Ouchi 1977).

		Kausalkunskap	
		Ja	Nej
Mätbarhet	Ja	Resultat och beteende	Resultat
	Nej	Beteende	Rituell

Figur 1. Fyra styrsituationer

Finns det möjlighet att mäta resultat samtidigt som det finns kunskaper om kausalsamband kan såväl resultat- som beteendestyrning tillämpas. Elimineras antingen mätbarhet eller kausalkunskap förändras situationen. Om det endast finns möjlighet att mäta resultat men saknas kausalkunskaper är resultatstyrning tillämpligt. Denna typ av styrning kan tänkas vara särskilt vanligt förekommande i expertdrivna verksamheter, sådana verksamheter där utförarna är experter och ledningen består av generalister. Ledningen äger inte detaljkunskaper om hur verksamheten bör bedrivas men vet däremot vilket resultat som är skäligen att sikta mot. Vänder man på situationen och det finns kausalkunskaper men inte möjlighet att mäta resultat är

beteendestyrning tillämpbart. Denna typ av styrning kan tänkas förekomma i tämligen komplexa organisationer där sambanden mellan orsak och verkan inte alltid är tydliga, men där ledningen har en klar uppfattning om hur verksamheten bör bedrivas. Det innebär att ledningen försöker styra verksamheternas beteende genom uppmaningar eller regler. Karaktäristiskt för beteendestyrningen är således det begränsade utrymmet enskilda enheter har att agera självständigt, medan det omvända gäller för resultatstyrning. Då ges enheterna utrymme och frihet att agera självständigt. Inom kommunal verksamhet är det vanligtvis olika former och kombinationer av resultat- och beteendestyrning som förekommer och det är rimligen att vänta även i detta fall. Trots det skall den fjärde situationen, där det varken finns kausalkunskaper eller möjlighet att mäta verksamhetens resultat, också kommenteras men då kortfattat. I detta fall talas det om rituell styrning och med det avses att verksamheten utformas efter någon form av ritual. Det kan handla om krav på formell kompetens genom till exempel legitimation eller auktorisation.

För att komplettera den bild som erhålls genom klassificeringen av olika styrsituationer är det viktigt med kunskaper om hur konkretiserade målen är. Därför har målens mätbarhet och uppföljningsbarhet kartlagts och klassificerats i enlighet med Almqvist och Högberg (2005). Därigenom ges svar på vilka möjligheter som finns till att följa upp målen i ekohandlingsplanen. Det tangerar resonemangen som förts ovan, men det är samtidigt centralt att behandla detta ytterligare och då mer precist definiera vad som avses med mätbarhet och uppföljningsbarhet. Klassificeringen har här skett utifrån tre olika inriktningar. Den första inriktningen är mål som var tydligt formulerade, kvantifierbara och en gräns eller nivå för vad som skall uppnås fanns mer eller mindre angiven. Dessa mål har klassificerats som *mätbara*. Den andra inriktningen är mål som var generellt hållna. Dessa mål pekar ut en övergripande inriktning som verksamheterna skall sträva mot och var därför inte möjliga att mäta och i förlängningen därmed svåra att följa upp. För att följa upp dessa mål fordrades en välvillig tolkning. Dessa mål har klassificerats som *generella*. Den tredje inriktningen är mål som var svåra att klassificera som varken mätbara eller generella, de var inte kvantifierbara men heller inte så otydliga att de fordrades en välvillig tolkning för att avgöra huruvida de uppfyllts. Dessa mål har klassificerats som *uppföljningsbara*.

Den beskrivna analysmodellen kommer i det följande avsnittet att tillämpas för att klassificera de 45 mål som återfinns i den så kallade ekohandlingsplanen. Här har indikatorer som är kopplade till respektive mål i ekohandlingsplanen varit centrala vid bedömningen av huruvida

målet i fråga är uppfyllt. I sammanhanget bör det nämnas att klassificeringar av sådant här slag alltid innebär svåra avväganden vid gränsdragningar när olika mål skall bedömas. I detta fall utgör det emellertid inget problem eftersom syftet med klassificeringen är att ge en övergripande bild av vad som karaktäriserar styrningen och inte att med exakthet definiera varje enskilt mål. En annan inte obetydande aspekt är att vi nu har ett antal centrala begrepp att arbeta med när beskrivningen av målen nu tar vid.

När det gäller bedömningen av huruvida respektive mål i ekohandlingsplanen är uppfyllt har jag i huvudsak använt beteckningen *uppfyllt* eller *ej uppfyllt*. I några fall har det emellertid varit svårt att avgöra huruvida målet är uppfyllt och det har dels varit beroende av hur målet är utformat men i några fall även på underlaget som legat till grund för bedömningen. I dessa fall har ett tredje alternativ använts och det är *delvis uppfyllt*. I de fall uppgifter saknats för att kunna göra en relevant bedömning har det kommenterats. Beteckningen som används för dessa fall är *uppgifter saknas*. Fyra beteckningar har således använts för att beskriva utfallet för målen.

3. Måluppfyllelse och klassificering av mål

I det följande förs inledningsvis ett resonemang kring hur målen i ekohandlingsplanen är utformade. Fundamentet i detta resonemang är en klassificering av målen som baseras på de resonemang som fördes i föregående avsnitt. Efter att målens inriktning och utformning behandlats vänder vi oss till den stora frågan, nämligen om uppställda mål har uppfyllts. En sammanfattning av i vilken utsträckning målen har uppfyllts och andra kringliggande resonemang redovisas här och kommentarerna är således på aggregerad nivå. Avstämning av huruvida enskilda mål uppfyllts behandlas alltså inte här, utan avstämningen för varje enskilt mål redovisas i bilaga 1.

Av de 45 målen som återfinns i ekohandlingsplanen så har 40 klassificerats som en styrsituation där sikte tagits på att styra beteendet bland verksamheterna. För de resterande fem målen har sikte tagits på att styra resultatet snarare än att direkt styra beteendet. Merparten av målen i ekohandlingsplanen är således sådana att avsikten är att direkt styra verksamheternas beteende, något som i de allra flesta fallen tar sig uttryck i att målen formulerats som uppmaningar om vad som skall göras, formulering av regler eller andra förhållningssätt som skall följas. Situationen innebär att handlingsutrymmet för verksamheterna blir relativt begränsat eftersom det i målen klargörs vad som skall göras. För de fem resultatmålen är handlingsutrymmet större eftersom de säger något om vilket resultat som skall uppnås men utelämnar tydliga specifikationer rörande hur det angivna resultatet skall uppnås. I det senare fallet blir det alltså upp till verksamheterna själva att avgöra vilken strategi som skall tillämpas.

En följd av att merparten av målen formulerats som uppdrag till verksamheterna är att endast ett fåtal av målen är mätbara. Totalt sex mål har klassificerats som mätbara. Nästan lika ovanligt är det med generella mål, det vill säga sådana mål som pekar ut en övergripande inriktning för verksamheterna och därmed är svåra att följa upp. Totalt har tre mål klassificerats som generella. Det är således uppföljningsbara mål som är mest vanligt förekommande, de är 36 till antalet. I sammanhanget skall det nämnas att det till samtliga mål kopplats indikatorer, vilket innebär en konkretisering och förtydligande av målet i fråga. Utan dessa indikatorer hade många mål inte klassificerats som uppföljningsbara utan de hade klassificerats som generella. Att flera av målen är utformade på ett sådant sätt betyder att det blev en stor utmaning

när det var dags för uppföljning. För att exemplifiera några av utmaningarna återges tre mål som representerar skilda inriktningar.

Mål: En resepolicy skall tas fram för resor i tjänsten.

Indikator: Färdig resepolicy.

Mål: Kommunens fastigheter skall analyseras i syfte att uppnå energieffektivisering och ett bra inomhusklimat.

Indikator: Antal analyserade fastigheter/ totalt antal fastigheter.

Mål: Energianvändningen vad gäller el och uppvärmning i den kommunala verksamheten skall minska med 15% med 2001 som utgångspunkt. Mätning sker där så är möjligt.

Indikator: kWh minskad mängd energianvändning.

De två första målen representerar en inriktning som var tämligen vanligt förekommande. Det är mål som formulerats som uppdrag, en resepolicy skall tas fram och kommunens fastigheter skall analyseras. Det klargörs på ett tydligt sätt vad som skall göras och det finns inget utrymme för avvikande tolkningar. Det innebär inga friheter för verksamheterna och kan därmed ses som innovationshämmande, men medför samtidigt en tydlighet. Denna typ av styrning har benämnts som beteendestyrning. Men även om de två målen har likheter skiljer de sig åt när man ser till aspekten mätbarhet och uppföljningsbarhet. Inget av målen är mätbart i den meningen att det är kvantifierbart, men det första målet är trots det uppföljningsbart då utfallet kan vara antingen *ja* eller *nej*. Antingen är en resepolicy framtagen eller så är den inte det. Det finns ett flertal likartade mål och dessa var det inga svårigheter att följa upp. Vänder vi oss till det andra målet, att kommunala fastigheter skall analyseras i syfte för att uppnå energieffektiviseringar och ett bra inomhusklimat, så är det inte lika enkelt att följa upp. Vi får förvisso hjälp av indikatorn som mäter antal analyserade fastigheter i relation till det totala antalet fastigheter, men ambitionen är fortfarande otydlig. Är målet uppfyllt när alla fastigheter analyserats eller finns det andra nivåer som är att betrakta som godkända? Utan tydliga ambitioner blir det ett tämligen grovt och trubbigt sätt att förhålla sig till målet och utvecklingen över tid har därför varit central. I det här fallet handlar det alltså om fler eller färre fastigheter har blivit analyserade vid 2008 års slut än tidigare år. Samtidigt säger det oss inte mycket om inomhusklimatet förändrats, det säger oss endast något om hur många fastigheter som analyserats.

Det tredje exemplet som återgivits representerar den sällsynta inriktningen där resultatet fokuseras. Det sägs inget om hur målet skall uppnås, utan det blir upp till berörda verksamheter att välja arbetssätt för att minska energianvändningen med 15 procent. På så sätt skiljer målet sig gentemot många av de övriga målen. Målet skiljer sig också i det avseendet att det är formulerat på ett sådant sätt att det är mätbart och därmed enklare att följa upp. Samtidigt var det inte helt oproblematiskt med just detta mål eftersom det visade sig att fastighetsbeståndet ökat. Detta innebar att förutsättningarna väsentligt förändrades och att målet om en 15 procentig minskning nu blev svårt att uppnå.

Det var något om olika inriktningar och utmaningar som finns med de antagna målen. Vänder vi oss till utfallet visar det sig att 67 procent av målen uppfyllts, men då i varierande utsträckning. Nästan hälften (51 procent) av målen har uppfyllts helt medan 16 procent delvis bedömts vara uppfyllda. Därutöver har 31 procent av målen inte uppfyllts. För de resterande två procenten, det vill säga för ett mål, saknades uppgifter för att en relevant bedömning skulle kunna genomföras. Uppdelningen i tabellen nedan ger en kompletterande bild av situationen.

	Uppfyllt	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt	Uppgifter saknas	Totalt
Styrsituation					
Resultat	20,0%	0,0%	80,0%	0,0%	100%
Beteende	55,0%	17,5%	25,0%	2,5%	100%
Mätbarhet och uppföljningsbarhet					
Mätbart	33,3%	0,0%	66,7%	0,0%	100%
Uppföljningsbart	52,8%	19,4%	25,0%	2,8%	100%
Generellt	66,7%	0,0%	33,3%	0,0%	100%
Genomfört					
Senast 2007	42,9%	14,3%	42,9%	0,0%	100%
Kontinuerligt	58,3%	16,7%	20,8%	4,2%	100%
Område					
Energi	71,4%	0,0%	28,6%	0,0%	100%
Avfall	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%	100%
Vatten och avlopp	50,0%	33,3%	16,7%	0,0%	100%
Markanvändning och biologisk mångfald	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
Transporter	30,0%	10,0%	50,0%	10,0%	100%
Inköp av varor och tjänster	66,7%	0,0%	33,3%	0,0%	100%
Utbildning och information	71,4%	14,3%	14,3%	0,0%	100%
Byggnation	33,3%	0,0%	66,7%	0,0%	100%
Fritid och rekreation	0,0%	50,0%	50,0%	0,0%	100%

Tabell 1: Uppföljning av målen i ekohandlingsplanen.

Den som noggrant studerat tabellen har sannolikt noterat fyra tydliga tendenser i materialet. En första tendens följer av uppdelningen efter styrsituation och där visar det sig att det framförallt är i styrsituationer där resultatet fokuseras som målen inte uppfyllts. Av de fem målen där resultatstyrning förekommer har ett av målen uppfyllts. För de situationerna vilka klassificerats som beteendestyrning – vilket gäller för betydligt fler mål – har merparten av målen uppfyllts. En andra tendens rör möjligheterna till mätbarhet och uppföljningsbarhet. För de mål som var tydligast formulerade, det vill säga sådana mål som klassificerats som mätbara, är det relativt få mål som är uppfyllda. Fyra av de sex mätbara målen är inte uppfyllda. Bland de uppföljningsbara målen är det relativt sett fler som är uppfyllda och för de generella målen gäller att det relativt sett är ännu större andel som är uppfyllda. Tendensen i materialet är alltså att desto tydligare krav som framförts på vilka resultat som skall uppnås, desto större blir diskrepansen mellan ambition och redovisat utfall.

En tredje tendens handlar om tidsaspekten för de uppställda målen. En del av målen utvärderas kontinuerligt medan det för andra mål var tidsbestämt när de skulle vara uppfyllda. För målen som var tidsbestämda var ambitionen att de skulle vara uppfyllda senast 2007, vilket från början var sista året ekohandlingsplanen skulle vara gällande. Men eftersom handlingsplanen förlängdes med ett år, och således även gällde för 2008, har en förskjutning skett och avstämningen gjorts mot 2008 års utfall. Trots att ytterligare ett år lagts till perioden för när de tidsbestämda målen skulle uppnås är det fler av dessa mål som inte är uppfyllda än målen som kontinuerligt utvärderas. Nästan 60 procent av målen som var tidsbestämda var uppfyllda vid periodens slut medan 75 procent av målen som kontinuerligt utvärderas var uppfyllda. Detta hänger delvis samman med vad som ovan redogjorts för, nämligen att flera av de tidsbestämda målen fokuserar på olika resultat aspekter.

En fjärde och avslutande tendens är spridningen mellan de nio områdena. För områdena transport samt fritid och rekreation har hälften av målen inte uppfyllts och för området byggnation gäller att nästan 70 procent av målen inte uppfyllts. För fritid och rekreation samt för byggnation är en förklaring att det är få mål inom dessa områden och att utfallet av ett eller flera mål får stort genomslag, men skillnaderna gentemot övriga områden är ändå värda att notera. Inom området markanvändning och biologisk mångfald uppfylldes samtliga mål, något som inte förekom inom något annat område. Andra områden där en hög andel av uppfyllts

är energi, utbildning och information samt inköp av varor och tjänster. Cirka tre fjärdedelar av målen inom dessa områden var uppfyllda.

Analysen av målen i tabell 1 visar som tidigare nämnts på skillnaderna mellan målens utformning och i vilken utsträckning målen uppfyllts. Allt tydligare mål, antingen i form av tydliggörande av att ett visst resultat som skall uppnås eller när i tiden målet skall vara avklarat, innebär att jämförelsevis få mål uppnås. Likväl som det är en intressant omständighet som noteras är det svårt att förklara orsakerna. För min del finns det därför ingen anledning att spekulera i vilka som kan vara orsakerna till detta. Att jag nöjer mig med att konstatera detta samband och inte kommenterar det mer ingående är inte för att det är oviktigt, snarare tvärtom. Det är oerhört betydelsefullt och borde utgöra en viktig utgångspunkt för vidare diskussioner kring arbetet med ekohandlingsplaner och mål i Halmstads kommun.

När det gäller det mer samlade och övergripande omdömet om fördelningen mellan uppfyllda och inte uppfyllda mål finns några saker att säga. Eftersom mål är en subjektiv storhet kan det vara svårt att uttala sig om det är bra eller dåligt att 67 procent av målen uppfyllts. En stor del av diskussionen bör således ansluta till resonemang och funderingar rörande ambitionsnivån för respektive mål och om den varit hög eller låg. Per definition behöver ju ett utfall där alla mål uppfyllts inte vara bra eftersom ambitionsnivån för respektive mål kan vara alldeles för låg. Samtidigt kan givetvis det omvända gälla, det vill säga trots att många mål inte uppfyllts kan det anses vara lyckat eftersom angivna ambitionsnivåer varit allt för optimistiska. Även om detta bör beaktas måste diskussionerna ändå utgå från uppställda mål och att de är rimliga. Och då visar det sig som tidigare nämnts att en tredjedel av målen inte uppfyllts.

Analysen av målen bör emellertid inte stanna här. Utan nästa steg, vilket inte kommer att tas i denna rapport, måste vara att försöka reda ut varför vissa mål inte uppnåtts. Är det som tidigare nämnts en följd av orimliga ambitioner eller handlar det om att målet medvetet inte prioriterats? Gäller det senare kan man ju fråga sig varför och därmed har diskussionen om prioriteringar med knappa resurser påbörjats. Det är rimligtvis den vägen som bör anträdas, det vill säga identifiera orsakerna till avvikelsen och för därefter ett resonemang kring vilka möjligheter som finns att uppnå målet och vilka eventuella åtgärder som kan behöva vidtas.

4. Resultat från genomförda intervjuer

För att komplettera bilden av arbetet som bedrivits inom ramen för ekohandlingsplanen har intervjuer genomförts med ett antal aktörer som på olika sätt varit delaktiga i processen. Totalt sett har två förvaltningschefer, en enhetschef och tre miljösamordnare intervjuats. I några fall intervjuades förvaltningschefen tillsammans med miljösamordnaren från förvaltningen och i några fall har intervjuerna varit individuella. Urvalets omfattning innebär att resultatet från intervjuerna inte kan ses som representativt för kommunen som helhet, utan bör snarare betraktas som uppfattningar som finns hos ett antal berörda aktörer. I det följande sammanfattas vad som framkom under de genomförda intervjuerna.

Tjänstemännen som intervjuats är verksamma inom olika förvaltningar och har dessutom olika uppdrag inom förvaltningarna. Det innebär att olika perspektiv och ståndpunkter finns representerade bland intervjupersonerna. Denna omständighet avspeglas i redovisade uppfattningar om olika delar av arbetet med ekohandlingsplanen, men det finns även ett antal delar där uppfattningarna är samstämmiga. En omständighet som visade sig ha betydelse var om det handlade om hårda eller mjuka verksamheter. En annan omständighet av betydelse var antalet mål i ekohandlingsplanen som var kopplade till den aktuella förvaltningen.

När det gäller uppfattningarna om hur ekohandlingsplanen utarbetades och vilka mål som skulle innefattas i planen var uppfattningarna likartade. Den andra ekohandlingsplanen beskrevs till stor del vara baserad på den första ekohandlingsplanen. Det var helt enkelt en vidareutveckling där delar av den gamla planen följde med. En del av intervjupersonerna menar att det fanns en stark förankring hos enskilda förvaltningar medan andra menar att det inte var tal om en stark förankring. Sedan ser det, som tidigare nämnts, olika ut med hur många mål som vänder sig till enskilda förvaltningar och kanske är det en förklaring till de skilda uppfattningarna om förankringsprocessen.

Uppfattningarna om målens styrande effekt skiljer sig delvis åt bland intervjupersonerna, och då framförallt som en konsekvens av att antalet mål i ekohandlingsplanen varierar mellan olika förvaltningar. Det blir naturligt att ekohandlingsplanen har haft större betydelse i förvaltningar som har ett stort antal mål att förhålla sig till än i förvaltningar där det endast rör sig om några enstaka mål. Samtidigt är det inte de enskilda målen som återfinns i eko-

handlingsplanen som tillskrivs störst betydelse för miljöarbetet. Det är snarare de indirekta effekterna av arbetet med ekohandlingsplanen – att det sätts fokus på miljöfrågor – som anses vara viktig. Det ger ringar på vattnet och en konsekvens är till exempel att ett antal förvaltningar upprättat nya mål som sträcker sig bortom vad som stipuleras i ekohandlingsplanen.

Samtidigt som de indirekta konsekvenserna anses vara viktiga och framträdande har enskilda mål i vissa avseende stor betydelse. Flera av intervjupersonerna tillskriver exempelvis mål som är konkreta och enkla att genomföra stor betydelse eftersom de blir en viktig symbol för kommunens miljöarbete. Konkreta mål beskrivs också ha stor betydelse när det gäller olika prioriteringsbeslut eftersom miljövänliga alternativ på kort sikt ofta medför högre kostnader. De konkreta målen blir ett viktigt argument för att välja miljövänliga alternativ även om de innebär mer arbete eller högre kostnader. Av naturliga skäl tillskrivs även målen som spänner över flera förvaltningar en större betydelse än mål som vänder sig till enskilda förvaltningar. Det handlar till exempel om kravet på energibesparingar som omfattar alla kommunens verksamheter. Samtidigt är det inte odelat positivt med mål som avser flera förvaltningar eftersom det i vissa fall anses ha medfört en otydlighet rörande ansvarsfördelning och samordning.

Även uppfattningarna och synpunkter på målens utformning skiljer sig åt mellan intervjupersonerna. Ett antal av intervjupersonerna anser att målen varit tydligt utformade och att de därmed varit möjligt att följa upp, medan andra anser att målen inte varit tydliga och att de därför varit problematiskt med mätning och uppföljning. Även om skillnaderna i uppfattningar kan ha flera förklaringar är som tidigare nämnts skillnaden mellan olika verksamhetsinriktningar en viktig förklaring. Möjligheten till att kvantifiera aktiviteterna varierar helt enkelt mellan olika verksamheter och det är dessa skillnader som här blir tydliga. Men även bland några av intervjupersonerna från verksamheter inom vilka det normalt sett anses vara enklare att upprätta kvantifierbara mål har det påtalats att det finns otydligheter med ett antal mål. Det har också riktats kritik mot utformningen av ett antal mål samt överensstämmelsen mellan mål och indikatorer. Det handlar till exempel om vaga målformuleringar innehållande begrepp som ”möjliggöra” och ”optimal”. En av intervjupersonerna anförde exemplet med att insatser kan ha utförts för att ”möjliggöra” något och målet kan därmed anses vara uppfyllt, men samtidigt behöver det inte innebära en reell förbättring. Det var ett av flera exempel där en problematisering av uppställda mål förekom. Andra svårigheter som nämndes handlar om avgränsningar i tid. En del mål skall kanske vara uppfyllda på några års sikt och det blir därför svårt med årlig uppföljning. Det finns fler liknande resonemang varav flera ansluter till en

mer allmän problematisering av fenomenet målstyrning. Ett antal av intervjupersonerna problematiserar också betydelsen av att vissa områden fokuseras särskilt genom upprättandet av målen och att andra områden utelämnas helt. En av intervjupersonerna påtalar att det kan bli så att man väljer att fokusera på områden där det är enkelt att formulera tydliga och mätbara mål med konsekvensen att viktiga områden förbises eftersom de anses vara alltför komplexa. En annan intervjuperson, som också resonerade kring betydelsen av vad som mäts, menar att vad som fokuseras i målformuleringarna kan ha en stor symbolisk betydelse för verksamheterna.

Utformningen av målen hänger till viss del samman med vilka möjligheter som finns till uppföljning. Men även om ett antal av intervjupersonerna anser att målen är utformade på ett sådant sätt att de varit möjliga att följa upp anses denna del ha varit undermålig. En årlig inrapportering av respektive mål har skett till stadskontoret och de flesta förvaltningarna har även redovisat utfallet av målen som fallit inom ramen för deras verksamhetsområde för respektive nämnd. Men efter genomförd inrapportering har arbetet avstannat. En av intervjupersonerna uttryckte sig på följande sätt om saken.

Tror jag hade tre saker att rapportera in förra året. Det var sådana siffror man trodde folk skulle reagera på, men jag har inte hört att en enda reagerat.

Det beskrivs ha varit viktigt att rapportera in information men sedan har ingenting hänt, varken i form av återkoppling från stadskontoret eller respektive nämnd. En tydlig återkoppling har saknats och det anses finnas en stor potential till förbättring på detta område.

En annan kommentar, som anknyter till det ovan nämnda, var att det inte bara handlar om utfallet utan att en viktig del finns i förklaringarna till varför målen uppfyllts respektive inte uppfyllts. Uppfylls inte ett mål kan det, som en av intervjupersonerna uttryckte det, ofta finnas goda skäl till att man inte nått ända fram. Det handlade kanske om prioriteringsbeslut, ekonomiska förutsättningar eller så innebar målet en alltför hög ambitionsnivå. Den här typen av diskussioner har, enligt intervjupersonen, till stor del utelämnats. Kommentaren var att det i liten utsträckning handlat om diskussioner och analyser av utfallet utan istället har det handlat om ett konstaterande. Målet uppfylldes eller så uppfylldes det inte och utfallet – oavsett om det varit negativt eller positivt – anses inte ha haft någon större betydelse för respektive förvaltning när det gäller reaktioner från berörda aktörer.

En av intervjupersonerna menade att en väg att gå för att målen skall få större betydelse – utöver en mer utförlig belysning av utfallet – skulle kunna vara att skapa tydliga incitament för att uppnå målen i form av ekonomisk ersättning. En annan av intervjupersonerna vände på resonemanget och menade att om det skall finnas tydliga mål som innebär att nya uppdrag formuleras måste det medföra ökade anslag, annars anses det vara orimligt. Två olika perspektiv ställs här mot varandra, det ena handlar om en logik baserad på prestationsersättning och det andra om en logik baserad på anslagsfinansiering. Även om det utifrån ett administrativt perspektiv kan vara svårt att koppla samman ersättning och prestationer så illustrerar det ändå efterfrågan på att skapa tydligare incitament för att uppnå uppställda mål – och i detta innefattas bland annat en tydlig och allsidig belysning av respektive mål. Det räcker inte att konstatera att målet är uppfyllt utan det är bara första steget på vägen. Sedan handlar det om ekonomi även på andra sätt än att koppla prestationer till ersättning. Det handlar, som flera intervjupersoner påpekade och som påtalats tidigare, ofta om avvägningar och prioriteringsbeslut eftersom miljövänliga val normalt medför högre kostnader på kort sikt. Hur viktigt är det att följa målen? Är det så viktigt att det skall ske även om det medför obalans i ekonomin som en av intervjupersonerna frågade sig. Valen ställs i vissa fall mot en ekonomisk verklighet som ofta väger tungt när olika prioriteringsbeslut fattas.

En annan del som flera intervjupersoner berörde var betydelsen av att integrera ekohandlingsplanen med övrig verksamhet. Synpunkten är inte unik för miljöarbetet utan avser också andra frågor, såsom jämställdhet och mångfald, som också spänner över hela kommunens verksamhet. En av intervjupersonerna påtalade att det finns en risk att uppgifter som adderas utöver den ordinarie verksamheten bortprioriteras om en valsituation uppstår. Den del som uppfattas utgöra den ordinarie verksamheten har alltid företräde om en konkurrenssituation uppstår.

Sammanfattningen av de genomförda intervjuerna illustrerar de mest centrala synpunkterna som framfördes av intervjupersonerna. Resultatet av sammanställningen visar att uppfattningarna mellan intervjupersonerna skiljer sig åt på ett antal punkter medan det för andra punkter finns en stor samstämmighet. Sammanfattningen visar också på att det finns ett antal delar i arbetet med ekohandlingsplanen som anses ha fungerat väl och att det finns ett antal delar där det finns möjlighet till utveckling och förbättring.

5. Avslutande reflektioner

Att styra verksamheter genom mål förekommer i skilda organisationstyper. I kommunsektorn har det sedan länge förekommit på ett eller annat sätt för att styra verksamheterna. Det har varit på frivillig grund, men sedan 2005 finns det ett lagkrav på att kommuner skall upprätta mål för verksamheterna och ekonomin vilka skall vara relaterade till god ekonomisk hushållning. Denna lagförändring har inte i sig något att göra med miljöarbetet och ekohandlingsplanen i Halmstads kommun men det vittnar ändå om att styrning med mål anses vara viktigt. Sedan är det givetvis en stor skillnad mellan att upprätta mål och att på ett mer systematiskt sätt styra hela verksamheten genom mål. Det finns ju många andra styrformer som står till buds idag, men målstyrning både är och har varit populär i kommunsektorn.

Sedan 2005 genomför Kommunforskning i Västsverige årligen en enkätundersökning som vänder sig till ekonomicheferna i samtliga kommuner. Fjolårets undersökning visar att 87 procent av kommunerna tillämpar målstyrning. Dessutom pågår diskussioner om införande i sju procent av kommunerna. Det innebär att nästan samtliga kommuner arbetar med målstyrning. Men lika självklart som det är att arbeta med målstyrning är det inte att styrformen anses fungera väl. Påståendet om att det finns en förmåga att formulera klara mål i kommunen tar fyra av tio ekonomichefer avstånd från. Nästan lika många varken instämmer i eller tar avstånd från påståendet och det är således en liten andel av ekonomicheferna som gör bedömningen att det finns en förmåga att formulera klara mål (Brorström och Donatella 2008).

Förmågan att formulera tydliga mål, som ger möjlighet till en väl fungerande uppföljning, anser ekonomicheferna saknas när de bedömer situationen och arbetet i den egna kommunen. Utan att fördjupa resonemangen och tolkningen av svaren kan man konstatera att det förefaller finnas en stor utmaning i att formulera tydliga mål. Arbetet med ekohandlingsplanen i Halmstad visar till viss del på liknande symptom. Samtidigt som det kan vara svårt att konstruera tydliga och mätbara mål är det synnerligen betydelsefullt eftersom styrning och ledning förr eller senare blir en fråga om att ta reda på vad verksamheterna åstadkommer. Och då gäller det att kunna ställa uppsatta mål och ambitionsnivåer mot redovisat utfall. Därför är det viktigt att skapa tydliga och mätbara mål och att dessutom få till stånd en acceptans för detta arbete bland berörda enheter. När målen formuleras bör det redan från början finnas en tydlighet och förankring bland verksamhetsföreträdarna. Precis som den genomförda analysen av

målen i ekohandlingsplanen och de genomförda intervjuerna visar finns det potential att förbättra och förtydliga vissa delar i detta arbete.

Redan från start bör det finnas en tydlighet med avseende på hur enskilda mål skall mätas. När målen, som de till stor del är i ekohandlingsplanen, är allmänt formulerade blir det särskilt viktigt att koppla olika indikatorer till dem. Detta har gjorts i ekohandlingsplanen och följaktligen medfört en ökad tydlighet. Samtidigt ställer jag mig frågande till om indikatorerna i flera fall säger något om respektive mål uppfyllts. Det finns möjlighet att förtydliga kopplingen mellan mål och indikator. Kanske kan det åstadkommas genom att upprätta fler indikatorer till respektive mål och på så sätt skapa en mer omfattande och allsidig bild av situationen.

Samtidigt som det är centralt att mäta och få till stånd en acceptans för mätningen finns det ett antal andra delar att beakta. En del är vad som följer av det klassiska uttalandet ”det som mäts är det som blir gjort”. Detta kan stämma men det behöver inte alltid vara så. Man skall därför inte föranledas att tro att situationen är tillfredställande bara för att mätning sker. Det har ju betydelse först när man uppmärksammar mätningen och utfallet. Sedan finns det givetvis alltid en fara i att det som mäts och har betydelse tränger undan annan verksamhet, sådan verksamhet som inte mäts men som ändå är viktig. Det tillsammans med att verksamheterna över tid anpassar sig till måtten talar för att målen och indikatorerna bör förändras över tid. Samtidigt måste det finnas en kontinuitet i uppföljningen varför förändringar inte bör genomföras alltför frekvent. Det måste finnas en balans mellan kontinuitet och förändring. En annan del att beakta är någon form av cost-benefitöverbälgande. All information kan mer eller mindre tas fram bara ansträngningarna är tillräckliga, men det bör alltid ställas i relation till nyttan av att ha tillgång till informationen.

När det gäller utfallet för de uppställda målen så är det cirka två tredjedelar av målen som uppfyllts. Som tidigare resonerats kring kan det vara svårt att göra en bedömning av om det är ett tillfredställande utfall. Någon anser kanske att det är godkänt först när samtliga mål uppfyllts medan andra anser att redovisat utfall är godkänt. Denna bedömning är svår och avhängig de uppställda ambitionsnivåerna, har de varit höga eller låga?

Utgår man från att uppställda mål är relevanta och realistiska blir bedömningen att det bedrivna arbetet inom områdena där målen ej uppfyllts inte är godkända. Men man bör givetvis inte

stanna här och nöja sig med att konstatera att vissa mål inte uppfyllts. En analys av respektive mål bör ta vid där förklaringar till avvikelser från uppställda ambitioner förklaras. Vilka förklaringarna än kan tänkas vara till redovisade avvikelser bör de utgöra grunden för det fortsatta arbetet. Det bör också skapas tydliga incitament för att verksamheterna skall sträva efter att uppnå målen.

Återvänder vi avslutningsvis till Ouchi och resonemangen om de olika styrsituationerna är resultatet av den genomförda klassificeringen tydlig. Styrningen sker genom formulering av tydliga uppdrag eller regler som verksamheterna och verksamhetsföreträdarna skall förhålla sig till. Med Ouchis begreppsapparat handlar det alltså om beteendestyrning. Förtjänsten med denna styrform kan finnas i att den innebär en tydlighet i vad verksamheterna skall fokusera. Tydligheten kan samtidigt bidra till en situation där styrningen är så stark att de enskilda verksamheternas handlingsutrymme begränsas och i förlängningen förhindrar innovation och nytänkande.

Varför styrningen utformats på detta sätt kan det finnas flera förklaringar till. Kanske är det ett mycket medvetet val eftersom det inom ledningen anses finnas kunskaper om hur miljöarbetet skall bedrivas. Kanske beror det på att förmågan att mäta utförda prestationer är begränsade och då blir det naturligt att tillämpa beteendestyrning. Den genomförda klassificeringen visar ju att målen som finns i ekohandlingsplanen endast i enstaka fall är möjliga att mäta. Detta kan till viss del förklaras om komponenten förtroende mellan ledning och utförare tillförs.

		Förtroende	
		Ja	Nej
Mått	Ja	Försiktigt	Finmaskigt
	Nej	Grov	Avknoppning

Figur 2: Typ av styrhandlingar

Ovanstående figur är en utveckling av Ouchis fyrfältare och den återfinns i Brorström med flera (2007). I denna version har kausalkunskap ersatts med förtroende och det blir då ett annorlunda sätt att förhålla sig till styrning vilket kan komplettera bilden. När det gäller situatio-

nen i Halmstad kan frågan om det finns mått besvaras både med ja och nej. Det finns mått men många är inte särskilt tydliga och mätbarheten är genomgående låg. Det skulle kunna uttryckas som att styrningen är försiktig och grov och skälet till detta är att det finns ett stort förtroende mellan ledning och verksamhetsföreträdare. Eftersom det finns ett stort förtroende finns det ingen anledning att utveckla tydliga resultatmått. En sådan styrning skulle kunna bli kontraproduktiv eftersom förtroende mellan ledning och verksamhetsföreträdare skulle kunna skadas. En sådan styrning är endast relevant i situationer och fall där förtroende mellan berörda parter saknas eller är lågt. Då fordras en finmaskig styrsituation med tydliga resultatmått.

Ett starkt förtroende kan således vara en förklaring till svag resultatstyrning. Samtidigt motsägs detta till viss del av att styrningen huvudsakligen sker genom tydliga uppmaningar och regler. Det är därför svårt att reda ut vilka förklaringar som finns till att en sådan styrning tillämpas.

Referenser

Almqvist, Roland och Olle Högberg, 2003

”Organisationsreform i kaleidoskop: Stadsdelsnämndsreformen i Stockholm.” *Kommunal ekonomi och politik*, volym 7, nr 3: 7-45.

Brorström, Björn och Pierre Donatella (red), 2008

”Kapacitet att möta förändrade förutsättningar? På väg in i krisen.” ROS-rapport 4: Kommunforskning i Västsverige.

Brorström, Björn, Staffan Lindvall och Rolf Solli, 2007

”Ledande för produktivitet: En rapport från projektet mer nytta för pengarna.” Sveriges kommuner och landsting.

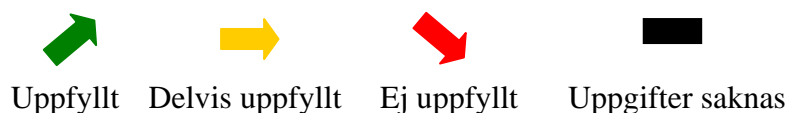
Ouchi, William, 1977

”The Relationship Between Organizational Structure and Organizational.” *Administrative Science Quarterly* vol 22 nr 1:(95-113).

Bilaga 1: Måluppfyllelse

I denna bilaga återfinns en redovisning av utfallet för respektive mål i ekohandlingsplanen. Målen följer strukturen för den befintliga ekohandlingsplanen och är därför indelad i de nio områden som planen omfattar.

Graderingen av utfallet för att respektive mål är enligt en fyrgradig skala. Antingen har målet *uppfyllts* eller så har det *inte uppfyllts*. I vissa fall har det emellertid inte varit så enkelt att målet kunnat bedömas som uppfyllt eller inte uppfyllt och då har alternativ *delvis uppfyllt* använts. Detta alternativ är framförallt en följd av målens utformning men i några fall även en följd av att underlaget som legat till grund för bedömningen varit ofullständigt. I ett fall saknades också relevant underlag för att kunna genomföra en bedömning av om målet uppfyllts. I det fallet konstaterades att *uppgifter saknas*.

Figur 1. Visualisering av huruvida respektive mål har uppfyllts under 2008

Energi

Vision

Användningen av fossila energikällor (kol, olja och naturgas) och kärnkraft skall minskas för att slutligen upphöra. En övergång skall ske till förnybara, miljöanpassade och om möjligt lokala energikällor. Energianvändningen skall anpassas till vad naturen och dess kretslopp tål.

1. Energianvändningen vad gäller el och uppvärmning i den kommunala verksamheten skall minska med 15% med 2001 som utgångspunkt. Mätning sker där så är möjligt.

Målgrupp: Kommunens förvaltningar och bolag.

Genomförs: Senast 2007.

Ansvarig: Fastighetsnämnden i samverkan med nämnder och bolag.

Indikator: kWh minskad mängd energianvändning.

Ej uppfyllt

Kommentar: Mellan 2001 och 2008 har energianvändningen minskat med 1,4 procent. En sådan jämförelse ger emellertid en missvisande bild av utvecklingen och situationen eftersom fastighetsbeståndet utökats under perioden. Målet är dock formulerat på ett sådant sätt att hänsyn inte skall tas till sådana omständigheter, och då står det klart att utvecklingen inte varit i paritet med den i målet angivna ambitionsnivån. Målet är därmed inte uppfyllt.

2. Kommunens fastigheter skall analyseras i syfte att uppnå energieffektivisering och ett bra inomhusklimat.

Målgrupper: Kommunens förvaltningar och bolag.

Genomförs: Senast 2007.

Ansvarig: Fastighetsnämnden i samarbete med berörda nämnder och bolag.

Indikator: Antal analyserade fastigheter/ totalt antal fastigheter.

Uppfyllt

Kommentar: Under 2008 har ett stort energieffektiviseringsprojekt genomförts. Inom ramen för detta projekt har samtliga kommunala fastigheter analyserats för att uppnå energieffektiviseringar och ett bra inomhusklimat.

3. Vid om- och nybyggnation av kommunens fastigheter skall teknik som medger användning av förnybara energikällor samt ett effektivt energiutnyttjande eftersträvas.

Målgrupp: Kommunen och kommunägda bolag i egenskap av fastighetsförvaltare.

Genomförs: Kontinuerligt.

Ansvariga: Fastighetsnämnden och berörda bolag.

Indikator: Andel förnyelsebar energi.

Kommentar: Under ingångsåret 2001 förbrukades drygt 100 miljoner kWh energi och under 2008 förbrukades drygt 98 miljoner kWh energi. Under 2001 var 40 procent av den förbrukade energin från förnyelsebara källor medan det under 2008 var 45 procent. Förklaringen till att användningen av förnyelsebar energi ökade med 5 procentenheter var framförallt att användningen av pellets under perioden ökade från 353 450 kWh energi till 3 158 674 kWh. Den ökade användningen av förnyelsebar energi indikerar att det vid om- och nybyggnation finns teknik som medger möjlighet till förnyelsebara energikällor. Målet är därmed uppfyllt.

4. Fjärrvärmenätet skall byggas ut till nya bostads- och verksamhetsområden och i takt med efterfrågan till befintliga bostads- och verksamhetsområden.

Målgrupp: Fastighetsägare i Halmstads kommun.

Genomförs: Kontinuerligt.

Ansvarig: Energiverken i Halmstad AB.

Indikator: Antal bostäder och verksamheter som ansluts till fjärrvärmenätet.

Kommentar: Under 2008 har det blivit 126 nya anslutningar till fjärrvärmenätet. Det är fler än under 2007 då 116 nya anslutningar redovisades. Fjärrvärmenätet har alltså byggts ut och målet är därmed uppnått.

5. Vindkraftverk på kommunal mark producerar minst 15 GWh/ år.

Målgrupper: Vindkraftföreningar och liknande intressenter.

Genomförs: Senast 2007.

Ansvarig: Kommunstyrelsen.

Indikator: Antal GWh/år från vindkraftverk på kommunal mark.

Ej uppfyllt

Kommentar: Vindkraftverk på kommunal mark producerade 7,8 GWh under 2008. Det är en förbättring jämfört med 2005 då 5 GWh producerades, men det är fortfarande en bra bit från de 15 GWh per år som enligt målet skulle uppnås senast 2007. Målet är därmed inte uppfyllt.

6. System för att omhänderta matavfall i syfte att utvinna biogas i större utsträckning skall utredas.

Målgrupper: Kommunens förvaltningar och bolag samt andra externa intressenter.

Genomförs: Senast 2007.

Ansvariga: Halmstads Renhållnings AB i samverkan med tekniska nämnden.

Indikator: Färdig utredning.

Uppfyllt

Kommentar: En utredning avseende omhändertagande av matavfall för att kunna utvinna biogas har genomförts. Genomförandet av utredningen innebär att målet är uppfyllt.

7. Kommunen skall genom energirådgivning medverka till att stimulera utvecklingen av förnybara energikällor.

Målgrupper: Kommuninvånare, företag och organisationer i Halmstads kommun.

Genomförs: Kontinuerligt.

Ansvarig: Kommunstyrelsen.

Indikator: Antal ärenden och aktiviteter.

Uppfyllt

Kommentar: Energirådgivning har givits i 340 fall (319 ärenden och 21 aktiviteter) under 2008. Om man bortser från 2005, då 533 aktiviteter genomfördes, är aktivitetsnivån likartad jämfört med tidigare år. Det har huvudsakligen handlat om råd vid byte av värmesystem följt av frågor om energianvändning, värmepumpar och elleverantörer. Energi- och klimatrådgivningen har i år även omfattat kommunala verksamheter, dock inte energideklarering av byggnader. Målet är uppfyllt.

Avfall

Vision

Avfallshanteringen skall ske utifrån miljötankande och resurshushållning. Allt material i avfallet skall utnyttjas; i första hand återanvändas, i andra hand materialåtervinnas/ komposteras och i tredje hand användas till energiutvinning. Uppkomsten av farligt och miljöstörande avfall skall minimeras. Det avfall som ändå uppstår skall omhändertas på ett miljöriktigt sätt.

8. Källsortering skall intensifieras i all kommunal verksamhet.

Målgrupper: Halmstads kommuns förvaltningar och bolag.

Genomförs: kontinuerligt.

Ansvariga: Fastighetsnämnden i samverkan med nämnder och bolag.

Indikator: Andelen kommunala arbetsplatser med fungerande källsortering.

Delvis uppfyllt

Kommentar: Över 75 procent av de kommunala arbetsplatserna har en fungerande källsortering. Det är i paritet med nivåerna för källsortering som uppgivits för tidigare år. Någon betydande ökning noteras således inte och målet, att källsorteringen skall intensifieras, är därmed inte uppfyllt. Men eftersom en klar majoritet av arbetsplatserna har en fungerande källsortering är bedömningen att målet delvis är uppfyllt.

9. En utredning angående behov och lämpliga platser av anläggningar för kompostering av park- och trädgårdsavfall skall göras.

Målgrupp: Fastighetsägare i Halmstads kommun.

Genomförs: Senast 2007.

Ansvariga: Kommunstyrelsen, Halmstads Renhållnings AB och tekniska nämnden.

Indikator: Genomförd utredning.

Uppfyllt

Kommentar: Det föreligger inte något behov av att utreda lämpliga platser för anläggningar av kompostering samt park- och trädgårdsavfall. Bedömningen är att målet är avklarat, med motiveringen att behovet tillgodosetts på annat sätt.

Vatten och avlopp

Vision

Det dricksvatten som kommunen tillhandahåller skall vara av hög kvalitet. Grundvattentillgångarna skall skyddas så att grundvattnet bibehåller en hög kvalitet och så att överutnyttjande ej sker. Sjöar, vattendrag och hav skall skyddas från negativ miljöpåverkan som t ex övergödning och försurning. Slammet från kommunens avloppsreningsverk skall vara av sådan kvalitet att det kan utnyttjas till växtnäring eller energiråvara.

10. Kommunala verksamheter med avloppsvatten som är av sådan kvalitet att det kan riskera att påverka reningsverkets processer negativt skall renas internt eller omhändertas på annat sätt.

Målgrupper: Kommunens förvaltningar och bolag.

Genomförs: Senast 2007.

Ansvarig: Tekniska nämnden tillsammans med berörda nämnder och bolag.

Indikator: Färdig inventering och åtgärdsplan.

Delvis uppfyllt

Kommentar: Samtliga förvaltningar och bolag har fått en blankett för att redovisa utsläpp till spillvatten. Resultatet kommer att sammanställas och redovisas under våren 2009. Dessutom har screening genomförts av spillvatten och slam från västra strandens reningsverk och reningsverket i Busör. Tester har gjorts på metaller och andra miljöpåverkande ämnen. Även resultatet av detta kommer att sammanställas och redovisas under våren 2009. Eftersom resultatet från pågående utredningar snart kommer att färdigställas är bedömningen att målet delvis är uppfyllt.

11. Inventering av utsläppskällor avseende tungmetaller och andra miljöstörande ämnen skall göras. Med utgångspunkt från de utredningar som görs skall åtgärder vidtas för att förebygga miljöproblem och miljökostnader i framtiden.

Målgrupp: Invånare och företag i Halmstads kommun.

Genomförs: Senast 2007.

Ansvarig: Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Tekniska nämnden.

Indikator: Färdig inventering och åtgärdsplan.

Delvis uppfyllt

Kommentar: Tekniska kontoret påbörjade arbetet med inventering av utsläppskällor av tungmetaller under 2007 och det pågick fortfarande vid 2008 års slut. Då hade screening genomförts av spillvatten och slam från Västra strandens reningsverk och reningsverket i Busör. Tester hade gjorts på metaller och andra miljöpåverkande ämnen. Resultatet beräknas sammanställs och presenteras under våren 2009. Eftersom resultatet från pågående utredningar snart kommer att färdigställas är bedömningen att målet delvis är uppfyllt.

12. Samtliga kommunala vattentäkter skall ha skyddsområden med bestämmelser som säkerställer en god dricksvattenskvalitet. På mark inom det inre skyddsområdet skall användning av kemiska bekämpningsmedel och bruk av särskilt växtnäringskrävande grödor minimeras för att på sikt upphöra.

Målgrupp: Invånare och företag i Halmstads kommun.

Genomförs: Senast 2007.

Ansvarig: Tekniska nämnden.

Indikator: Antal kommunala vattentäkter med skyddsområden.

Ej uppfyllt

Kommentar: 13 av 17 kommunala vattentäkter finns inom skyddsområden. Det är samma antal som under perioden 2006-2008. Det är fortfarande 4 vattentäkter som inte ingår i ett skyddsområde och därmed inte omfattas av bestämmelserna. Målet är därmed inte uppfyllt.

13. Vid nybyggnad av kommunala fastigheter skall resurseffektiva vattensystem införas.

Motsvarande skall ske vid ombyggnad när så är praktiskt möjligt.

Målgrupp: Kommunens förvaltningar och bolag.

Genomförs: Kontinuerligt.

Ansvariga: Fastighetsnämnden, Halmstads Fastighets AB och AB Industristaden.

Indikator: Andel fastigheter med resurseffektiva vattensystem i kommunen.

Kommentar: Samtliga kommunala fastigheter i HFAB:s regi är utrustade med resurseffektiva vattensystem. Fastighetsnämnden sätter numera in resurseffektiva vattensystem där det är möjligt men det finns fortfarande gamla system som inte renoverats de senaste åren.

14. Anläggande av nya våtmarker på jordbruks- och skogsmark skall fortsätta och utvecklas. Resultatet av insatserna skall följas upp.

Målgrupp: Invånare och besökare i Halmstads kommun.

Genomförs: Senast 2007.

Ansvarig: Tekniska nämnden.

Indikator: Arealer nyanlagda våtmarker.

Kommentar: Under 2008 har inga nya våtmarker anlagts. Inte heller under 2007 anlades nya våtmarker. Under 2005 och 2006 anlades däremot 15 hektar respektive 106 hektar nya våtmarker. Det innebär att nya våtmarker på jordbruks- och skogsmark har fortsatt att utvecklas under perioden. Målet är därmed uppfyllt.

15. Ekologisk dagvattenhantering och våtmarker belägna på kommunägd mark skall utökas och skötas så att optimal rening sker och så att den biologiska mångfalden gynnas.

Målgrupp: Kommunens förvaltningar samt invånare och besökare i Halmstads kommun.

Genomförs: Kontinuerligt.

Ansvarig: Tekniska nämnden, Fastighetsnämnden.

Indikator: Reducerad mängd utsläpp av föroreningar.

Kommentar: Under 2008 redovisades <1 hektar utökad dagvattenhantering. Det innebär en utökning och målet är därmed uppfyllt.

Markanvändning och biologisk mångfald

Vision

Exploatering och brukande av mark skall ske så att artrikedom och genetisk variation bevaras och förutsättningarna för naturens kretslopp bibehålls eller återskapas. Utemiljön vid kommunens fastigheter och kommunala parker skall präglas av ett ekologiskt tänkande avseende material, planering och skötsel.

16. En naturvårds- och grönplan, som vidareutvecklar grönstrukturen i kommunens översiktsplan, skall tas fram.

Målgrupp: Invånare och besökare i Halmstads kommun.

Genomförs: Senast 2007.

Ansvarig: Kommunstyrelsen, Tekniska nämnden.

Indikator: Färdig plan som redovisas etappvis.

Uppfyllt

Kommentar: Riktlinjer för Halmstads gröna värden har utarbetats och antagits av kommunfullmäktige under 2008. Projektet har även avrapporterats till Länsstyrelsen. Målet är därmed uppfyllt.

17. Minst 20% av den kommunägda jordbruksmarken skall brukas ekologiskt.

Målgrupp: Arrendatorer av kommunal mark.

Genomförs: Senast 2007.

Ansvarig: Fastighetsnämnden.

Indikator: Andel ekologiskt brukad kommunägd jordbruksmark.

Uppfyllt

Kommentar: Andelen kommunägd jordbruksmark som brukas ekologiskt har sedan 2005 uppgått till 21 procent. Det gäller alltså även för 2008 och målet är därmed uppfyllt. Notera dock att det inte skett någon utveckling under de senaste åren.

18. Den kommunägda ängs- och hagmarken skall skötas enligt uppgjorda skötselplaner så att den biologiska mångfalden bevaras.

Målgrupp: Invånare och besökare i Halmstads kommun.

Genomförs: Kontinuerligt.

Ansvarig: Tekniska nämnden efter samråd med fastighetsnämnden och kommunstyrelsen.

Indikator: Arealer ängs- och hagmarker med skötselplaner innehållande en kvalitativ kontroll av den biologiska mångfalden.

Uppfyllt

Kommentar: Totalt finns 762 000 m² kommunägd ängs- och hagmark. Under 2008 har en heltäckande inventering av dessa ägor genomförts samt även för sådan mark som genom restaurering skulle kunna bli ängs- och hagmarker. Till inventeringen finns förslag till skötsel av områdena och hur områdena skall följas upp i framtiden. Uppgifter om "en kvalitativ kontroll av den biologiska mångfalden" har också genomförts. Bedömningen blir därför att målet är uppfyllt.

Transporter

Vision

Transporterna skall minskas och miljöanpassade transportsätt prioriteras så att ett långsiktigt ekologiskt samhälle kan uppnås. Infrastrukturen skall utformas så att negativ miljöpåverkan minimeras. En övergång till drivmedel av förnybara och miljöanpassade energikällor skall ske.

19. Av den totala drivmedelsförbrukningen för kommunens ägda eller leasade fordon, maskiner och arbetsredskap skall andelen alternativa drivmedel såsom biobränslen, naturgas eller el utgöra minst 20%. Effektivaste teknik ur miljö- och hälsosynpunkt skall kontinuerligt eftersträvas.

Målgrupper: Halmstads kommuns förvaltningar och bolag.

Genomförs: Senast 2007.

Ansvarig: Servicenämnden och berörda nämnder och bolag.

Indikator: Andel alternativa drivmedel/ totala mängden drivmedel.

Ej uppfyllt

Kommentar: Vid 2008 års slut redovisade servicenämnden ett innehav av 452 fordon. Av dessa var 61 stycken klassificerade som miljöfordon eller drevs med EcoPar (syntetdiesel). Sammantaget innebär det att 13,5 procent av fordonen drivs med alternativa bränslen. Ambitionen var minst 20 procent och målet är därmed inte uppfyllt. Trots detta skall förbättringen med 8 procentenheter sedan 2004 noteras.

20. Bussarna i Halmstads tätortstrafik skall drivas med biobränslen eller andra alternativa drivmedel som gynnar utvecklingen av fossilfria bränslen.

Målgrupper: Invånare och besökare i Halmstads tätort.

Genomförs: Senast 2007.

Ansvarig: Kommunstyrelsen i samverkan med Hallandstrafiken AB.

Indikator: Antal bussar som drivs med alternativa drivmedel.

Ej uppfyllt

Kommentar: Under 2008 nyttjades 33 bussar i stadstrafiken. Av dessa var 11 etanolbussar, vilket är samma antal som ingångsåret 2004. En ny upphandling kommer att genomföras under 2009 och då är ett av kriterierna att bussarna i stadstrafiken skall drivas med fossilfria bränslen. Nuvarande situation innebär att målet inte är uppfyllt.

21. En åtgärdsplan för säkrare gång- och cykelvägar skall upprättas. Denna skall bl a innehålla förslag till upprustning av befintliga vägar och rutiner för kontinuerligt underhåll.

Målgrupper: Cyklister och andra trafikanter i Halmstads kommun.

Genomförs: Senast 2007.

Ansvarig: Tekniska nämnden.

Indikator: Färdig plan.

Kommentar: En inventering av befintliga gång- och cykelvägar har genomförts, vilket innebär att målet är uppfyllt.

22. En resvaneundersökning av medarbetarnas resor till och från arbetet skall göras.

Målgrupp: Kommunens förvaltningar och bolag.

Genomförs: Senast 2007.

Ansvarig: Kommunstyrelsen.

Indikator: Färdig utredning.

Kommentar: En undersökning av medarbetarnas resvanor från och till arbetet hade vid 2008 års slut inte genomförts. Målet är därmed inte uppfyllt.

23. En resepolicy skall tas fram för resor i tjänsten.

Målgrupper: Kommunens förvaltningar och bolag.

Genomförs: Senast 2007.

Ansvarig: Kommunstyrelsen och bolagen.

Indikator: Färdig resepolicy.

Kommentar: Riktlinjer för resor i tjänsten har utarbetats under 2008 och kommer behandlas av kommunfullmäktige under 2009. Målet är därmed uppfyllt.

24. Kommunen skall verka för att lokalt producerad biogas på minst 2 GWh/ år skall levereras till tankstation för bio- och naturgas.

Målgrupper: Kommunens förvaltningar och bolag samt trafikanter i Halmstads kommun.

Genomförs: Senast 2007.

Ansvarig: Kommunstyrelsen.

Indikator: Mängd lokalt producerad biogas/ år.

Ej uppfyllt

Kommentar: Ingen gas har levererats till tankstation för bio- och naturgas under 2008 och målet är därmed inte uppfyllt. Det är precis samma status som 2004.

25. Nya lösningar för kollektivtrafiken skall tas fram för att stimulera resenärer att åka kollektivt.

Målgrupper: Invånare och besökare i Halmstads kommun.

Genomförs: Kontinuerligt.

Ansvariga: Kommunstyrelsen i samråd med Hallandstrafiken AB.

Indikator: Antal resande i kollektivtrafik/ år.

Ej uppfyllt

För att avgöra huruvida nya lösningar tagits fram för att stimulera resandet med kollektiva färdmedel mäts antal påstigande i tätortstrafiken. För 2008 var det 3,1 miljoner resenärer som steg på i tätortstrafiken. Det är i princip lika många som under 2005 och 2007, men 0,1 miljoner färre än under 2006. På grundval av dessa uppgifter finns naturligtvis ingen möjlighet att uttala sig om nya lösningar inom kollektivtrafiken, däremot går det att konstatera att antalet resenärer är oförändrat över perioden. Slutsatsen blir därmed att även om nya lösningar tagits fram för kollektivtrafiken så har de inte stimulerat resandet. Målet är därmed inte uppfyllt.

26. Kommunen skall bli genom information och kampanjer medverka till att andelen kommuninvånare som samåker, cyklar eller åker kollektivt till och från arbetet ökar.

Målgrupper: Invånare i Halmstads kommun.

Genomförs: Kontinuerligt.

Ansvariga: Kommunstyrelsen i samverkan med tekniska nämnden och i samråd med Hallandstrafiken AB.

Indikator: Antal påstigande i kollektivtrafik/ år och antal cyklister/ år.

Uppgifter saknas

Kommentar: Precis som tidigare år saknas uppgift om i vilken utsträckning kommuninvånarna samåker, cyklar eller åker kollektivt till och från arbetet. Ett arbete med Mobility Managementåtgärder har påbörjats för att stimulera alternativa transportsätt.

27. Kommunen skall genom telexupphandling och inköp av transportrelaterade tjänster verka för en utveckling av mer miljöanpassade transportsätt.

Målgrupper: Kommunens förvaltningar och bolag.

Genomförs: Kontinuerligt.

Ansvarig: Kommunstyrelsen i samarbete med bolagen.

Indikator: Antal upphandlingar och inköp som ställer miljökrav.

Uppfyllt

Kommentar: Sedan 2005 har det ställts krav på miljöanpassade transportsätt vid samtliga upphandlingar och inköp av transportrelaterade tjänster. Det gäller alltså även för 2008 och målet är därmed uppfyllt.

28. Nya industriområden som ligger i anslutning till befintlig järnväg skall planeras så att framtida spåranslutning möjliggörs.

Målgrupp: Företag i Halmstads kommun.

Genomförs: Kontinuerligt.

Ansvarig: Kommunstyrelsen.

Indikator: Andel areal nyanlagd industrimark där spåranslutning är möjlig.

Delvis uppfyllt

Kommentar: Totalt sett under 2008 har 80 hektar industrimark anlagts. Det är fördelat på 27 hektar i Wrangelsro och 53 hektar i Kårarp. Industrimarken i Wrangelsro är möjlig att ansluta till befintlig järnväg medan någon sådan möjlighet inte finns i Kårarp. Det innebär att 34 procent av den nyanlagda industrimarken kan anslutas till befintlig järnväg. Målet är därmed delvis uppfyllt.

Inköp av varor och tjänster

Vision

Vid all kommunal upphandling och inköp av varor och tjänster skall strävan vara att det resurseffektivaste och ur miljösynpunkt bästa alternativet väljs. Kommunen skall vid all upphandling och inköp av varor och tjänster verka för att mängden avfall minimeras. Kommunen skall stimulera till fler miljöanpassade produkter för en ekologisk hållbar utveckling.

29. Vid all kommunal upphandling och inköp skall miljöhänsyn beaktas.

Målgrupper: Kommunens förvaltningar och bolag.

Genomförs: Kontinuerligt.

Ansvariga: Kommunstyrelsen och nämnder och bolag.

Indikator: Antal upphandlingar och inköp som ställt miljökrav.

Ej uppfyllt

Kommentar: Av alla genomförda upphandlingar under 2008 har miljökrav framförts i 61 procent av fallen. Jämfört med ingångsvärdet 2005 som var 21 procent är det en väsentlig förbättring. Ambitionen är emellertid att all kommunal upphandling skall omfattas av miljökrav och målet är trots förbättring inte uppfyllt. Samtidigt är det viktigt att påtala att det av olika skäl kanske inte är relevant att framföra miljökrav vid upphandlingar men ändå välja miljövänliga alternativ. I praktiken kan det innebära att fler upphandlingar är miljövänliga än vad indikatorn anger. Det påverkar emellertid inte bedömningen av om målet är uppfyllt.

30. Kommunen skall medverka till att påverka utvecklingen av bättre miljöanpassade produkter.

Målgrupp: Kommunens förvaltningar och bolag.

Genomförs: Kontinuerligt.

Ansvariga: Kommunstyrelsen, nämnder och bolag.

Indikator: Antal upphandlingar där miljö- anpassade produkter direkt efterfrågas.

Kommentar: Under 2008 har det efterfrågats miljöanpassade produkter i 9 upphandlingar. Vid det första mättillfället som var 2005 hade miljöanpassade produkter efterfrågats i 1 fall. Därefter har antalet successivt förbättrats. Under 2006 efterfrågades miljöanpassade produkter vid 2 upphandlingar och under 2007 vid 5 upphandlingar. Kommunen kan därmed sägas ha medverkat till att påverka utvecklingen av bättre miljöanpassade produkter.

31. Livsmedelsupphandling i kommunen skall möjliggöra inköp av KRAV-odlade produkter eller produkter av motsvarande kvalitet.

Målgrupp: Kommunens förvaltningar.

Genomförs: Kontinuerligt.

Ansvarig: Kommunstyrelsen i samverkan ansvarig nämnd.

Indikator: Inköpta ekologiskt producerade livsmedel (kr)/ total inköpta livsmedel (kr) (SE-kom).

Kommentar: 4,7 procent av inköpta livsmedel är ekologiska eller KRAV-odlade. Det innebär att livsmedelsupphandlingen ger möjlighet till att köpa KRAV-odlade produkter eller produkter av motsvarande kvalitet. Målet är därmed uppfyllt.

Utbildning och information

Vision

Alla medarbetare skall ha den kunskap som krävs för att kunna tillgodose miljökraven i sitt arbete. Miljöhänsyn och kretsloppstänkande skall genomsyra all undervisning i grundskolan och gymnasieskolan. Kommunens invånare och näringsliv skall genom information stimuleras till ett aktivt miljöengagemang och miljöansvar.

32. Alla medarbetare och förtroendevalda som ännu inte fått en grundläggande utbildning skall erbjudas utbildning i miljö- och kretsloppstänkande. Alla medarbetare och förtroendevalda skall erbjudas fortbildning i miljö- och kretslopps-tänkande.

Målgrupper: Medarbetare och förtroendevalda i Halmstads kommun och dess bolag.

Genomförs: Kontinuerligt.

Ansvariga: Kommunstyrelsen, nämnder och bolag.

Indikator: Antal miljöutbildade medarbetare/ totalt antal medarbetare.

Delvis uppfyllt

Kommentar: Totalt fick 410 personer möjlighet att genomgå en miljöutbildning under 2008. Under perioden 2005-2007 var det ungefär 1 000 personer per år som genomgick en miljöutbildning. Jämfört med tidigare år är det alltså färre personer som genomfört en miljöutbildning under 2008. En förklaring till minskningen anges vara att inga större föreläsningar genomförts under det gångna året. Istället har det satsats på en klimatdag för centrala aktörer i kommunen. Under perioden har det genomförts utbildningar, om än i minskade omfattning. Samtidigt saknas uppgifter om hur många i Halmstad kommun som ännu inte genomgått en utbildning, färre antal utbildade personer under ett år behöver per definition inte vara dåligt. Det kan mycket väl tyda på att stora delar av personalen redan genomgått en miljöutbildning. Den samlade bedömningen är därför att målet delvis uppfyllts.

33. Arbetsmarknadsprojekt på Stadsbondgården Olofstorp skall bereda möjlighet för barn och ungdom att vistas i en lantlig miljö

Målgrupper: Barn- och ungdomar i Halmstads kommun.

Genomförs: Kontinuerligt.

Ansvariga: Kommunstyrelsen.

Indikator: Antal barn och ungdomar som deltar i miljöprojekt/ år.

Kommentar: Under 2008 besöktes stadsbondegården Olofstorp av 25 980 barn och ungdomar. Det är likartat antal besökare som under perioden 2005-2007. Det innebär att barn och ungdomar har givits möjligheten att vistas i en lantlig miljö och målet är därmed uppfyllt.

34. Skolorna skall årligen genomföra miljöprojekt och praktiskt miljöarbete i samarbete med andra förvaltningar och kommunägda bolag.

Målgrupper: Barn- och ungdomar i Halmstads kommun.

Genomförs: Kontinuerligt.

Ansvariga: Barn- och ungdomsnämnden och utbildningsnämnden i samarbete med övriga nämnder och bolag.

Indikator: Antal genomförda projekt.

Kommentar: Tre olika miljöprojekt har genomförts under det gångna året. Projektet "Halmstad – renast i Sverige 2008" besöktes av omkring 5 000 barn och ungdomar inom Barn- och utbildningsförvaltningen. I projektet "Sopoperan" deltog 37 skolklasser (cirka 850 elever) och arbetade då praktiskt med skolprojektet och utställningen "Framtidsmässan". Mässan besöktes totalt av cirka 4 500 barn och ungdomar från Barn- och utbildningsförvaltningen. Det tredje projektet som genomfördes var "Skolskogar" och där deltog 4 klasser. Miljöprojekt har alltså genomförts under det gångna året och målet är därmed uppfyllt. Noterbart är dock att färre projekt genomfördes under 2008 än under tidigare år.

35. Det interaktiva läromedlet om miljön i Halmstads kommun skall utvecklas.

Målgrupper: Elever och lärare vid Halmstads kommuns för- och grundskolor.

Genomförs: Kontinuerligt.

Ansvarig: Barn- och ungdomsnämnden.

Indikator: Antal besökare på hemsidan.

Uppfyllt

Kommentar: Under 2006 besöktes webbplatsen 4 847 gånger. Därefter har antalet besökare på webbplatsen successivt ökat till dagens nivå på 5 250. Under 2008 utvecklades hemsidan genom att arbetsområdet "biologisk mångfald" tillkom. Målet är därmed uppfyllt.

36. Alla förskolor och skolor skall ha någon pedagogisk verksamhet som förklarar och stimulerar kretsloppstänkande.

Målgrupper: Elever och lärare vid Halmstads kommuns för-, grund- och gymnasieskolor.

Genomförs: Kontinuerligt.

Ansvarig: Barn- och ungdomsnämnden och utbildningsnämnden.

Indikator: Antal förskolor och skolor med kontinuerlig miljöpedagogisk verksamhet.

Ej uppfyllt

Kommentar: 55 procent av arbetsplatserna inom barn- och ungdomsförvaltningen bedriver en kontinuerlig miljöpedagogisk verksamhet. Jämfört med tidigare år är trenden för utförd miljöpedagogisk verksamhet negativ: 2006 var det 98 procent som utförde miljöpedagogisk verksamhet, 2007 var det 88 procent och 2008 var det 66 procent. Möjligtvis är förklaringen till denna utveckling att kravet på vad som betraktas vara miljöpedagogisk verksamhet ökat. Det räcker inte längre med att bedriva miljöpedagogisk verksamhet utan den måste numera vara av hög kvalitet. Med viss reservation för statistiken kan det konstateras att långt ifrån alla bedriver miljöpedagogisk verksamhet och målet är i detta avseende inte uppfyllt. Statistik för skolorna visar att 72 procent bedriver ett miljöpedagogiskt arbete. Det är fler än 2007 då antalet var 52 procent. Den samlade bedömningen är att målet inte är uppfyllt.

37. Miljöinformation skall tillhandahållas kommuninvånarna och näringslivet.

Målgrupper: Invånare, besökare och näringsliv i Halmstads kommun.

Genomförs: Kontinuerligt.

Ansvariga: Kommunstyrelsen, nämnder och bolag.

Indikator: Antal trycksaker med miljöinformation.

Kommentar: Under 2009 har miljöinformation spridits på ett flertal olika sätt. Tryckt information har spridits i samband med olika kampanjer och event såsom miljöalmanacka (50 000 exemplar), sopoperan klimat-tidning (50 000 exemplar), broschyr om Klimatinvesteringsprogrammen (3 000 exemplar), Halmstads gröna värden till hushållen (3 000 exemplar), flyers om Mobilitetskontoret (1 000 exemplar) och Klimatprogrammet. Utöver det har även en hemsida (www.halmstad.se/klimat) konstruerats vilken innehåller information om klimpprogrammet och klimatfrågor. I samarbete med bland annat skolor har klimatinformation spridits till elever och företagare. Utställningsmontrar med information om klimatinvesteringsprojekt samt Halmstads gröna värden redovisades i samband med sopoperan. Den samlade bedömningen är att målet är uppfyllt.

38. Miljöinriktad produktinformation skall ingå i kommunens budget- och konsumentrådgivning.

Målgrupp: Invånare i Halmstads kommun.

Genomförs: Kontinuerligt.

Ansvarig: Kulturnämnden.

Indikator: Antal trycksaker med miljöinformation.

Kommentar: Under 2008 uppgår värdet för antalet trycksaker med miljöinriktad information till 54 stycken. Jämfört med tidigare år är det på samma nivå. Trycksakerna har varit tillgängliga för konsumenterna vid besök på Konsument Halmstad, dessutom har det funnits möjlighet att beställa trycksaker. Trycksakerna har även använts i samband med rådgivning till konsumenter. Utförda aktiviteter innebär att målet är uppfyllt.

Byggnation

Vision

Byggande, renovering, förvaltning och rivning skall genomföras med utgångspunkt från kretslopp och en god hälsa.

39. Varje kommunal fastighet skall förses med en miljöplan som en av grunderna för fastighetsskötsel och renoveringar.

Målgrupper: Kommunens fastighetsförvaltare och hyresgäster.

Genomförs: Senast 2007.

Ansvariga: Fastighetsnämnden och berörda bolag.

Indikator: Antal fastigheter med miljöplan.

Ej uppfyllt

Kommentar: Inga kommunala fastigheter hade vid 2008 års slut en antagen miljöplan som grund för fastighetsskötsel och renoveringar. Målet är därmed inte uppfyllt.

40. Kommunal ny- och ombyggnation skall ske med ekologisk utgångspunkt och med sunda och miljöanpassade material.

Målgrupper: Kommunens förvaltningar och bolag.

Genomförs: Senast 2007.

Ansvariga: Fastighetsnämnden och berörda bolag.

Indikator: Färdig kvalitets- och miljömanual för kommunal byggnation.

Uppfyllt

Kommentar: För att tillse att kommunal ny- och ombyggnation sker med ekologisk utgångspunkt och med sunda och miljöanpassade material har en kvalitets- och miljömanual för kommunal byggnation färdigställts. Planen var färdigställd redan 2005 och har därefter inte förändrats. Att en plan är upprättad innebär att målet är uppfyllt.

41. Kommunen skall aktivt informera allmänheten om hur man bygger sunda och miljöanpassade hus i enlighet med EU:s byggdirektiv.

Målgrupper: Husbyggare i Halmstads kommun.

Genomförs: Kontinuerligt.

Ansvarig: Byggnadsnämnden.

Indikator: Antal trycksaker med information om sunda och miljöanpassade hus.

Ej uppfyllt

Kommentar: Trycksaker med information om miljöanpassade hus har inte tagits fram någon gång under perioden 2005-2008. Målet är därmed inte uppfyllt.

Fritid och rekreation

Vision

Fritidsaktiviteter som främjar en hållbar utveckling ur ett socialt, kulturellt och ekologiskt perspektiv skall stimuleras. Tillgången till natur för fritid och rekreation såväl i tätorten som i kommunen i övrigt skall säkerställas. Kommunen skall verka för en miljöanpassad turism samt en ökad landsbygdsturism.

42. Befintliga naturparker, kommunägda och ej planlagda, skall säkerställas genom detaljplaner.

Målgrupper: Invånare och besökare i Halmstads kommun.

Genomförs: Kontinuerligt.

Ansvarig: Byggnadsnämnden

Indikator: Areal säkerställda naturparker/ total areal naturparker.

Delvis uppfyllt

Kommentar: Totalt har 37,6 hektar mark säkerställt genom upprättande av detaljplaner. Eftersom det saknas uppgifter rörande den totala arealen naturparker inom detaljplanlagt område går det inte att uttala sig om hur stor del som ännu saknar detaljplan. Den enda bedömningen som kan göras är att det finns detaljplaner för en del av naturparkerna. Den välvilliga bedömningen som gjorts är därför att målet delvis uppfyllts.

43. Sammanhängande promenadstråk utvecklas i och mellan naturparkerna.

Målgrupper: Invånare och besökare i Halmstads kommun.

Genomförs: Senast 2007.

Ansvariga: Kommunstyrelsen och tekniska nämnden.

Indikator: Antal naturparker med sammanhängande promenadstråk.

Delvis uppfyllt

Kommentar: Det finns sedan 2005 10 sammanhängande promenadstråk mellan naturparker. Det har således inte tillkommit några nya promenadstråk, men samtidigt är det inte tydligt vilken omfattning som eftersträvas. Den samlade bedömningen är därför att målet delvis uppfyllts.

44. Alla kommuninvånare skall ha tillgång till naturområde inom 500 meter från bostaden.

Målgrupper: Invånare i Halmstads kommun.

Genomförs: Senast 2007.

Ansvariga: Kommunstyrelsen, byggnadsnämnden och tekniska nämnden.

Indikator: Antal kommuninvånare som bor mindre än 500 meter från naturområde.

Ej uppfyllt

Kommentar: 67 procent av invånarna på landsbygden och i mindre tätorter har tillgång till ett naturområde inom 500 meter. Bland invånarna i staden är det 54 procent som bor inom 500 meter från ett naturområde. Ambitionen är att alla invånare skall ha tillgång till grönområden inom 500 meter och målet är därmed inte uppnått.

45. Kommunen skall göra en omvärldsanalys av miljöanpassad turism.

Målgrupper: Turister som besöker Halmstads kommun.

Genomförs: Senast 2007.

Ansvarig: Turistnämnden.

Indikator: Färdig omvärldsanalys.

Ej uppfyllt

Kommentar: Arbetet med att genomföra en omvärldsanalys av miljöanpassad turism hade inte påbörjats vid 2008 års slut. Målet är därmed inte uppfyllt.